

LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMŲ SAJUNGOS
SAVAITRAŠTIS

TREMŲ

2003 m. birželio 19 d. Nr. 25 (554) Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Tragiškasis birželis

Lietuva minėjo Gedulo ir vilties bei Okupacijos ir genocido dienas

Birželį lietuviai vadina tragiškuoju, nes šį mėnesį mini dvi labai skaudžias lemtingas datas. 1940 m. birželio 15 d. Lietuvos Vyriausybei priėmus SSRS reikalavimus įsteigti Lietuvoje naujas sovietų kariuomenės įgulas, į šalį ėmė plūsti "raudonųjų" ordos... Prasidėjo lietuvių tautos tragedija. Okupantai

vis labiau įsitvirtino – perėmė krašto kontrolę į savo rankas, prasidėjo represijos, suėmimai. O kitų – 1941-ųjų – metų birželio 14-oji liks Lietuvos istorijoje kaip lietuvių tautos genocido pradžia – tądien sovietų okupacinė valdžia pradėjo masinius Lietuvos gyventojų trėmimus...

Praėjusį šeštadienį – Bir-

želio 14-ąją, Gedulo ir vilties dieną – Lietuvos bažnyčiose buvo aukojamos šv. Mišios, vyko minėjimai prie paminklų ir memorialų.

Kaune iš Šv. Arkangelo Mykolo (Įgulos) bažnyčios prieš vidurdienį iškilminga buvusių politinių kalinių ir tremtinių organizacijų eiseną su vėliavomis patraukė į Vy-

tauto Didžiojo karo muziejaus sodelį. Tradiciškai minėjimas pradėtas Tautiška giesme, tylos minute pagerbti išėjusieji į Amžinybę, padėta gėlių prie Laisvės paminklo ir Nežinomojo kario kapo.

"Neįmanoma nugalėti laisvę mylinčios tautos, – sakė miesto meras A. Garbaravičius. Jūsų kančios, jūsų auka tėvynei turi prasmę šiandien." Jis padėkojo Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių organizacijai už suklastotos istorijos taisyimą ir pateikimą jaunajai kartai.

Kauno miesto mero pavaduotojas, buvęs tremtinys K. Kuzmickas išsakė nuoskaudą, kad šie žmonės vėl atstumiami – jiems, deja, tenka gyventi nepritekliuje. "Turim dėkoti Dievui, kad Lietuva pasirinko laisvės kelią", – baigė jis savo kalbą su viltimi.

LPKTS valdybos pirmininko pavaduotoja, 1941-ųjų m. tremtinė J. Marcinkevičienė pasidžiaugė šiandienos viltimi – Lietuvos pakvietimu į Europos Sąjungą ir NATO, bet įspėjo ir dėl slypinčių pavojų – veikiančių antivalstybinių jėgų ir todėl ragino budėti "vardan tos Lietuvos".

(keliamo į 4 psl.)

Jonas BALNIKAS

Politologo įspėjimas

Komentuodamas žlugusius rinkimus į keturias laisvas Seimo narių vietas Seimo pirmininkas A. Paulauskas prakalbo apie būtinumą keisti Rinkimų įstatymą ir atsisakyti nuostatų, kad papildomuose rinkimuose ateitų balsuoti 40 proc. rinkėjų.

Papildomi rinkimai vyko Vilniaus Senamiesčio, Antakalnio ir Šeškinės apygardose bei Panevėžio Nevėžio apygardoje. Dėl keturių Seimo narių mandatų varžėsi net 27 kandidatai, kuriuos iškėlė 12 partijų. Iš viso rinkimuose dalyvavo vos 11,23 proc. balso teisę turinčių piliečių.

Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas Z. Vaiškauskas pažymėjo, kad rinkėjų pasyvumas papildomuose rinkimuose nėra jokia naujiena. Jis teigė, kad šie rinkimai davė galimybę partijoms pasitikrinti savo popu-

liarumą. Pažymėtina, jog daugiausia balsų dviejose rinkimų apygardose gavo Tėvynės sąjungos iškelti kandidatai. Vilniaus Senamiesčio apygardoje Tėvynės sąjungos kandidatė Vilija Aleknaitė-Abramkienė gavo 36,09 proc. balsų, o Panevėžio Nevėžio apygardoje TS kandidatas – žinomas teatro režisierius Julius Dautartas – 46,25 proc. Sostinės Antakalnio apygardoje užtikrintai pirmavo Liberalų ir centro sąjungos kandidatas Eugenijus Gentvilas. Jį palaikė net 59,53 proc. balsavusiųjų. Tokie rezultatai gerokai išgąsdino valdančiąją socialdemokratų partiją. Viena iš šios partijos veikėjų Irena Šiaulienė pripažino, jog rinkimų rezultatai buvo palankesni toms partijoms, kurios sugebėjo suvienyti pastangas – tai yra konservatoriams ir liberalams.

(keliamo į 3 psl.)

Aktualijos

■ Jei Seimas priimtų Vietos savivaldos įstatymo pataisus dėl mero atstatydinimo, Seimo opozicinė Tėvynės sąjungos frakcija nedelsdama kreipsis į Konstitucinę Teismą.

■ Politinio prieglobsčio Lietuvoje pasiprašė buvęs Čėčėnijos vidaus reikalų viceministras S. Čačukajevs, šiuo metu gyvenantis Ruklos pabėgėlių priėmimo centre.

■ Birželio 18 d. Vilniuje Lietuvos kariuomenės vado generolo majoro J. Kronkaičio kvietimu lankėsi Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausiasis ginkluotųjų pajėgų vadas Ričardas B. Majersas.

■ Lietuvoje apsilankęs vienos dienos vizito Vokietijos prezidentas J. Rau deklaravo savo šalies siekį bendradarbiauti su Lietuva kuriant vieningą Europą.

■ Prezidentūra gavo Liuksemburgo ir Švedijos monarchų, taip pat penkių Rytų ir Vidurio Europos valstybių prezidentų patvirtinimus, kad jie liepos 6 d. atvyks į Vilnių švęsti vienintelio Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo 750-ųjų metinių jubiliejus.

■ Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas A. Butkevičius prognozuoja, jog metų pabaigoje į šalies biudžetą neįplauks iki 250 mln. litų planuotų pajamų.

■ Lietuva sieks, kad Konvento dėl Europos ateities baigtas rengti ES Konstitucinės sutarties projektas būtų priimtas ne anksčiau kaip kitų metų gegužę, kai prie ES prisijungs 10 naujų valstybių.

■ Prezidentas R. Paksas kreipėsi į Švietimo ir mokslo ministrą A. Monkevičių prašydamas pateikti analizę ir išvadas, dėl kokių priežasčių kas šeštas moksleivis neišlaikė valstybinio matematikos egzamino.

■ Į Šiaulių miesto mero postą socialdemokratas V. Volkovas buvo išrinktas neteisėtai. Tai nusprendė Šiaulių apygardos administracinis teismas, panaikinęs miesto tarybos sprendimus dėl mero ir dviejų jo pavaduotojų paskyrimo.

■ JAV administracija atmetė Irano siūlymą, kad Teheranas pasirašys Branduolinio ginklo neplatavimo sutarties papildomą protokolą mainais už galimybę šiai šaliai plačiau naudotis atominė technologija.

Eisena į Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelį

Autorės nuotr.

Žadėjo vykdyti žuvusiųjų idealus

Birželio 14-ąją - Gedulo ir vilties dieną - minint Lietuvos gyventojų trėmimų per sovietų okupaciją pradžią Vilniuje, Nepriklausomybės aikštėje, pakeltos valstybinės vėliavos su gedulo juostomis. Ceremonijoje dalyvavo Prezidentas Rolandas Paksas, Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, premjeras A. Brazauskas, Seimo nariai, buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai.

Iškilmių metu Nepriklausomybės aikštėje Seimo pirmininkas A. Paulauskas padėkojo susirinkusiems už tai, kad kiekvienais metais yra prisimenami iš tėvynės ištrėmti Lietuvos gyventojai. Seimo pirmininko teigimu, prisimindami tragiškus Birželio 14-osios įvykius perduodame "Lietuvos meilės tradiciją savo vaikams".

Iš Nepriklausomybės aikštės minėjimai persikėlė į Lukiškių aikštę, prie paminklo politiniams kaliniams ir

tremtiniam, bei prie Naujosios Vilnios geležinkelio stoties memorialo.

Buvę partizanai, laisvės kovų dalyviai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, visi neabejingi sovietinės okupacijos teroro aukų atminimui susirinkę prie kuklaus paminklėlio, pastatyto ir prižiūrimo buvusių tremtinių, išgirdo ne tik Prezidentą R. Paksą, bet ir Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirmininką, Seimo narį P. Jakučionį. Jau tapo tradicija, kad buvusių politinių kalinių ir tremtinių lyderis Birželio 14-ąją priekaištuoja aukščiausiems valstybės vadovams, kad Vilniuje nėra paminklo, verto kritusių už Lietuvos laisvę jos sūnų ir dukterų atminimo.

"Deja, nė viena Vyriausybė, nė viena Vilniaus savivaldybės taryba ar meras iki šiol nepastatė paminklo, verto kritusių už Lietuvos laisvę jos sūnų ir dukterų atminimo.

(keliamo į 2 psl.)

Atviras laiškas LRT vadovybei

Mes, buvę ginkluotojo pasipriešinimo dalyviai (1941 m. birželio sukilėliai, gen. P.Plechavičiaus Vietinės rinktinės kariai, partizanai, politiniai kaliniai bei tremtiniai), GULAGuose, taigoje svajojome apie laisvą Lietuvą, bet nedrįsime tada pagalvoti, kad teks išsvysti mūsų iškankintą tėvynę laisvų Europos tautų bendrijoje, NATO apsaugotą nuo išorinių priešų. Bet įvyko stebuklas – tikrovė aplenkė visas svajones.

Tačiau dabar mes labai susirūpinę reiškiniais, kurie vyksta neokupuotoje, savo pačių tvarkomoje Lietuvoje. Pirmiausia – gimtosios kalbos išstūmimu iš afišų, firmų pavadinimų. Bet didžiausią nerimą kelia Lietuvos radijo ir televizijos laidose vis labiau įsigalinti anglosaksų popkultūra. Sutikime, kad sovietiniais laikais rusiškos dainos radijo laidose skambėdavo daug rečiau negu dabar angliškos, vis labiau ir labiau užkariaujančios lietuviškąjį eterį. Mes, grįžę iš lagerių, sibirų, šalta sutikti tautos engė-

jų, savo sielą gaivindavome nuostabiomis šeštojo-septintojo dešimtmečio lietuviškomis dainomis. O dabar! Tik pasiklausykime dainų, kurios sklinda į eterį laidose "Lietuvos radijo nakties muzika". Kiek ten lietuviškumo? Vien angliškai ir angliškai. Tiesa, laidoje "Muzika su aušra" ir kitose dar pasitaiko ir lietuviškų dainų. Bet kas bus po dešimties, dvidešimties metų, jei dabar taip grėsmingai mus užvaldo savų šaknų naikinimas. Net jaunosios mūsų atžalos, pamėgdžiodamos vyresniuosius, norėdamos pasirodyti esančios "aukštesnės" kultūros, "Dainų dainelės" konkursuose ir kituose pasirodymuose žiobčioja angliškai, nors gal nesupranta nei ką, nei kaip dainuoja. Todėl mums ne vis tiek, kas vyksta mūsų krauju apgintoje, laisvoje tėvynėje. Juk iš Lietuvos istorijos žinome, kas atsitiko mūsų bajorijai, kai ji pradėjo gėdytis "muzikiškos" kalbos.

Argi radijo laidų rengėjai nemato to? Kur jų tautinė savigarda? O gal jie

nori būti populiarūs, įtikti tik jaunimui, kuriam patinka tokia muzika? Žinome, kad jaunimas reiklesnis, agresyvesnis. Bet nevalia tik jiems vieniems paklusti, kadangi dauguma gyventojų nemėgsta tokios muzikos, jaučiasi terorizuojami.

Mus stebina inteligentijos pasyvi reakcija į tokius grėsmingus reiškinis. Kodėl apie tai nekalba dainų kūrėjai: poetai ir kompozitoriai? Nejaugi niekam nereikalingos jų dainos, nejaugi jie serga visiška kūrybine impotencija?

1941 m. birželio sukilėlių sąjungos pirm. Alfonsas ŽALDOKAS Lietuvos vietinės rinktinės karių sąjungos pirm. Antanas PAULAVIČIUS Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio štabo viršininkas Vytautas BALSYS Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos valdybos pirm. Antanas LUKŠA

Dėl Ramybės parke esančių paminklų būklės

Lietuvos Sąjūdžio Kauno tarybos ir LKD Kauno skyriaus Švietimo ir kultūros sekcijos pareiškimas

Lietuvos Sąjūdžio Kauno taryba bei LKD Kauno sk. Švietimo ir kultūros sekcija atkreipia Jūsų dėmesį į paminklų, esančių Ramybės parke, buvusiose Karmelitų kapinėse, niokojimą.

Atgimus Lietuvai, įmonės "Palikimas" tuometinio direktoriaus dr. J.Voronavičiaus iniciatyva buvo atstatytas paminklas "Žuvome dėl Tėvynės", buvo surasta architekto G.Žemkalnio suprojektuoto S.Dariaus ir S.Girėno mauzoliejaus išlikusi apatinė dalis. Ji buvo atkasta, gražiai sutvarkyta.

Ar kas nors iš miesto valdžios pasižiūrėjo, kaip šie paminklai atrodo dabar? Pirmasis sutepliotas, apardytas. Antrasis taip pat apleistas, prišukšlintas. Pasigirsta balsų, kad jį rei-

kia vėl užkasti, kitaip sakant – sunaikinti. Ir tai norima padaryti artėjant mūsų didvyrių S.Dariaus ir S.Girėno skrydžio 70 metų sukakčiai...

Šalia paminklo "Žuvome dėl Tėvynės" yra Vinco Kudirkos vid. mokykla, mauzoliejaus pašonėje – Stepono Dariaus ir Stasio Girėno gimnazija. Reikėtų šias mokyklas, turinčias labai prasmingus vardus, įpareigoti prižiūrėti paminklus kaip ir paminklą "Kryžių-medį", skirtą 1941 m. birželio sukilėliams, tvarkyti jų aplinką. Mokiniais tai būtų gyvyji pamoka.

Pirmiausia čia aktyvumą privalėtų parodyti miesto savivaldybė, kuriai turėtų rūpėti mūsų kultūros objektai, ypač – susiję su Laisvės kovomis, su mūsų garbinga istorija. Reikėtų skirti lėšų paminklui "Žuvome dėl

Tėvynės" restauruoti (nuplėšto Vyties kryžiaus ženklui atstatyti ir kt.), S.Dariaus ir S.Girėno mauzoliejaus išlikusiai daliai sutvarkyti (buvo planuota jį uždengti stikliniu gaubtu ir pan.), organizuoti šių darbų atlikimą. Saugant minėtus paminklus ir dėl čia užsukusių žmonių saugumo reikėtų į talką pasikviesti ir policiją.

Artėja mūsų valstybės jubiliejus, bus daug įvairių renginių. Mūsų miestas sulauks svečių. Dabartinė Ramybės parko būklė daro gėdą miesto įvaizdžiui.

Lietuvos Sąjūdžio Kauno tarybos pirm. Albinas STAUGAITIS LKD Kauno sk. Švietimo ir kultūros sekcijos pirm. Zigmąs TAMAKAUSKAS

Dėl KASP ir aktyviojo rezervo mažinimo

Visuomeninių organizacijų, remiančių krašto apsaugą, asociacijos pareiškimas

Visuomeninės organizacijos įdėmiai išnagrinėjo Krašto apsaugos sistemoje siūlomą įgyvendinti reformas NATO kolektyvinei gynybai nuostatus.

Atsižvelgdamos į Lietuvos valstybės istorinę patirtį, jos geografinę padėtį ir sunkiai prognozuojamus konfliktinius įvykius ateityje, mūsų organizacijos kategoriškai pasisako prieš Lietuvos teritorinės gynybos pajėgų neadekvatų mažinimą ir silpninimą. Taip pat pasisako už visur teigiamai vertinamos bazinio karinio rengimo sistemos išsaugojimą.

Mūsų požiūriu, Krašto apsaugos ministerijos nuomonė, jog NATO teigiamai vertina Krašto apsaugos ministerijos projektus mažinti savanorių skaičių ir jog NATO ekspertai skeptiškai žiūri į didelę savanorių struktūrą, kurios išlaikymui reikia 80 milijonų litų, yra nepagrįsta. Žinoma, kad sąveikai su NATO tereikia vienos Lietuvos greitojo reagavimo brigados ir kad NATO niekada nė vienai valstybei narei, taip pat ir kandida-

tėms, nepatarinėjo, tuo labiau neliepė naikinti teritorinės gynybos (Home Guard), mūsų atžvilgiu – Krašto apsaugos savanoriškųjų pajėgų.

Būtent šios pajėgos ir užtikrina Lietuvos teritorijos gynybą pagal Aljanso ir Vašingtono 3 str. sutarties reikalavimus, nes jos krizės atveju gali sąveikauti su sąjungininkų kariuomenių pajėgomis. Tokios strategijos laikosi Danija, Norvegija ir kitos NATO šalys. Jos greta išpareigojimų NATO išlaiko savo stiprias teritorines gynybos pajėgas – aktyvų rezervą. Mūsų šalyje, priešingai, einama visiško Krašto apsaugos savanorių pajėgų sunaikinimo link. Taigi, mūsų nuomone, remiantis Norvegijos ir kitų šalių pavyzdžiu Lietuvos kariuomenės aktyviojo rezervo mažinimas iki 5 tūkst., paliekant tik vieną brigadą aktyviosios kariuomenės, yra nepateisinamas.

Abejingieji teritorinės gynybos strategai argumentuoja, kad Krašto apsaugos savanoriškųjų pajėgų išlaikymas kasmet kainuoja 80 milijonų

litų. Tačiau įdėmiau pažvelgus, pavyzdžiui, į 2002 metų Krašto apsaugos ministerijos biudžetą paaiškėjo, kad visoje Lietuvos teritorijoje dislokuotos Krašto apsaugos savanorių pajėgos, sudarančios apie 50 proc. KAM kariuomenės, tesunaudoja tik apie 9 proc. KAM biudžeto. Taigi jos yra finansiniu atžvilgiu pats pigiausias nuolatinės parengties Lietuvos teritorinės gynybos junginys, atliekantis nepaprastai svarbų vaidmenį ir auklėjant pilietinį jaunimą.

Todėl drąsiai galima teigti, kad sprendimas silpninti Krašto apsaugos savanorių pajėgas būtų pragaištingas neįžvalgumas tiek Lietuvos valstybės istorinės patirties požiūriu, tiek ne visuomet tiksliai prognozuojamų tarpvalstybinių santykių atžvilgiu.

Mūsų organizacijos reikalauja dar kartą aukščiausiu lygiu peržiūrėti tų reformų eigą, atsižvelgti į mūsų organizacijų pastebėjimus ir imtis veiksmų Krašto apsaugos savanorių pajėgoms ir aktyviajam rezervui išsaugoti bei stiprinti.

Žadėjo vykdyti žuvusiųjų idealus

(atkelta iš 1 psl.)

Toks valdžios "valdiškas" supratimas. Arba tiksliau – nesupratimas", - sakė P.Jakučionis.

Jis priminė, kad per tris viena kitą keitusias okupacijas Lietuva neteko 1 mln. gyventojų. Jie buvo ištremti arba išvaryti, įkalinti ar nužudyti. Partizanai beveik visi žuvo kovodami. Maždaug trečdalis ištremtųjų mirė Sibire nuo nepakeliamų klimato ir gyvenimo sąlygų. Daugiausia – seneliai ir vaikai.

"Kas tai, jei ne tautos genocidas, kurio iki šiol nenori pripažinti Vakarų valstybių vyriausybės ir JTO?" - retoriškai klausė P.Jakučionis.

Savo kalboje jis pabrėžė, kad 1941 m. birželio 14-oji nebuvo pirmoji teroro diena, o tik didžiausia "sužvėrėjusio okupanto" teroro akcija, per kurią ištremta apie 20 tūkst. žmonių. Iki tol nuo okupacijos pradžios (1940 m. birželio 15 d.) jau buvo represuota 11500 asmenų. P.Jakučionis sakė, kad pasigirsta siūlymų minėti birželio 15-ąją kaip viso okupacijų laiko teroro ir genocido aukų atminimo ir pagerbimo dieną.

Minėjime dalyvavę žmonės pastebėjo, kad tik buvęs politinis kalinys P.Jakučionis, skirtingai nuo valstybės vadovų, daug kartų drąsiai tarė žodžius "lietuvių tauta". Dabar tarp valdininkų ši sąvoka nėra populiari, ją visur stengiamasi pakeisti žodžiais "Lietuvos žmonės".

"Patyrusi milžiniškus nuostolius, bet kovoti dėl laisvės nesiliovusi didvyriška lietuvių tauta galiausiai pasiekė pergalę, atgavo laisvę, atkūrė nepriklausomą Lietuvą. 50 metų kovos ir vergijos kančių nepalaužė lietuvių dvasios. Ir okupanto tankai palikę kruvinus pėdsakus prie televizijos bokšto ir Medininkuose išvažiuo iš mūsų žemės visiems laikams", - sakė P.Jakučionis.

Taip pat jis priminė kovotojams už Lietuvos laisvę, kad darbai dar nebaigti. Liko įveikti okupacijos pasekmes.

"Kol kas murkdomės negilioje pelkėje, bet juntame po kojomis kietą žemę. Reikia tik atsispirti ir nupurtyti visus tautą apnikusius parazitus. Čia svarbiausias teisingumo klausimas, kurį senovės romėnai laikė valstybės pamatu. Teisėtvara pūliuoja. KGB agentai rehabilituojami, omonininkai paleidžiami, stribai išteisinami "nesant nusikaltimo sudėties", o kai kurie partizanai pasmerkami, remiantis KGB sukurtomis bylomis. Ateičiai reikia tautos konsolidacijos, bet ji negalima be teisingumo. Kitaip netvirtas bus tautos ateities rūmo pamatas", - sakė P.Jakučionis.

Paminėjęs pagrindines lietuvių slegiančias negeroves, buvusių politinių kalinių ir tremtinių lyderis sakė, kad jas galime įveikti. Tereikia būti reikliems sau, savo kaimynams ir išrinktai valdžiai.

Seime, Parlamento galerijoje, pristatyta paroda "Juoda ir balta". Ši Gedulo ir vilties diena sutapo su nauja Lietuvos istorikų studija apie komunistinio genocido mastus. Juos aprašo V.Tininis knygoje "Komunistinio režimo nusikaltimai Lietuvoje 1944-1953 m."

Ingrida VĖGELYTĖ

(atkelta iš 1 psl.)

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos keltas kandidatas Danielius Sadauskas taip pat nepateko į Seimą. Jo rinkimų apygardoje, kaip ir kitose, rinkimai neįvyko dėl mažo rinkėjų aktyvumo. Į šią Šeškinės apygardą balsuoti teatėjo mažiau nei 12,5 proc. rinkėjų. Iš septynių čia kandidatavusiųjų D.Sadauskas buvo ketvirtas. Jis pralenkė Rusų sąjungos kandidatą buvusį kagiebištą Viktorą Balakiną. Deja, šioje apygardoje rinkėjai pirmumą atidavė pensininkų teises pamynusiai V.Blinkevičūtei ir Lietuvos radijuje ir televizijoje prisiskandalijusiam V.Lazinkai.

Tuo tarpu Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto direktorius politologas Raimundas Lopata atkreipė dėmesį, jog po šių rinkimų sunku prognozuoti pasitikėjimą partijomis. Tačiau R.Lopata pažymėjo, jog šioje sistemoje yra labai daug erdvės neprognozuojamiems elementams ir niekas negali garantuoti, jog prieš pat būsimus Seimo rinkimus kitų metų rudenį nesukurs nauja politinė jėga, kuri sėkmingai pasirodys rinkimuose ir gali tapti net valdančiąja. Nežinia, ką turėjo galvoje politologas taip sakdamas, bet tikriausiai oligarcho V.Uspaskicho politines ambicijas sukurti savo partiją. Jokių būdu negalima atmesti ir kito Rusijos šlovintojo Seimo nario Juliaus Veselkos sukurtos grupuotės, pavadintos "Už teisingą Lietuvą". Šios grupuotės populistiniai demagogai kur kas pavojingesni už nueinančios užmarštin V.Šustausko partijėlės rėksnius.

Kai šaukštai popiet...

Prezidentas Rolandas Paksas, Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas ir premjeras Algirdas Brazauskas tradiciniame susitikime svarstė, ką daryti su sužulėjusiais ir praradusiais saiką valdininkais, persikeliančiais žemės sklypus į gražiausius Lietuvos kampelius.

Seimo pirmininkas pažymėjo, kad buvo svarstyta Vyriausybės gauta medžiaga dėl žemės grąžinimo įstatymo taikymo, kaip tobulinti dabartinius įstatymus, kad valdininkai nepiktinaudžiautų turima informacija ir tarnybine padėtimi. Premjeras savo ruožtu piktinosi, jog nustatyta labai daug atvejų, kai aukšti pareigūnai turi po 9, 10 ir net 15 sklypų. Nežinia, kuo čia piktintis arba vaizduoti supykusį. Negi vienvaldžiu Lietuvos valdovu tapęs premjeras to nežinojo anksčiau? Puikiai žinojo. Kaip žino ir tai, kad šaukštai jau popiet, o sklypus pasiglemžę aukšti valdininkai kaip dirbo ne valstybės, o savo kišenių naujai, taip ir dirba. Antra vertus, kas gi draudė A.Brazauskui atleisti tokius pareigūnus ar bent vieną iš jų pasodinti į Lukiškes? Dabar premjeras siūlo kreipti daugiau dėmesio teisininkams, kurie turėtų nustatyti, ar teis-

tas šių sklypų skyrimas ir gavimas. Tai irgi iš fantastikos srities. Kiek gi apsigovusių ir šiaip apsiskandalijusių valdininkų atsidūrė ten, kur reikia? O jeigu kuris ir buvo išverstas iš valdiškos kėdės, tai gavo solidžią kompensaciją, kurios pakaks vos ne iki gyvenimo pabaigos. Bet ir tai nepadeda. Grūmoja Strasbūro teismu. Taigi galima drąsiai sakyti, kad prezidentūroje įvykęs triukšmelis, kuriuo neva siekiama sutramdyti sužulėjusius valdininkus, bus tik, kaip sakoma, audra vandens stiklinėje.

Kautynės dėl merų postų

Premjeras A.Brazauskas kategoriškai atmetė tiesioginio Vilniaus valdymo idėją, jeigu nepavyks išrinkti naujojo sostinės mero. Apie tai kalbėjo Vilniaus tarybos narys Vidmantas Martikonis. Jis pareiškė: "Jeigu A.Brazauskas nori valdyti Vilnių – tegul valdo". Kartu V.Martikonis priminė, jog įvedus tiesioginį valdymą būtų surengti nauji rinkimai į Vilniaus savivaldybę. Aišku, kodėl A.Brazauskas nenori tiesioginio valdymo ir bijo naujų rinkimų. Juk tokiu atveju jo "šlovingoji" partija tikrai pralaimėtų.

Na, o Šiaulių apygardos teismas remdamasis Konstitucinio Teismo sprendimu nutarė, jog balandžio pradžioje kelių balsų persvara senas partinis nomenklatūrininkas Vaclovas Volkovas Šiaulių meru buvo išrinktas neteisėtai. Mat renkant V.Volkovą meru rinkimuose dalyvavo ir Šiaulių apskrities viršininko pavaduotojas. O Konstitucinis Teismas išaiškino, jog miestų ir rajonų tarybų nariais negali būti Seimo nariai, apskričių viršininkai ir jų pavaduotojai. Taigi premjerui ir partijos vadui prisidėjo dar vienas rūpestis.

Besiplečiančios Europos viltys ir rūpesčiai

Po praėjusį savaitgalį įvykusio referendumo Čekijoje dėl šalies narystės Europos Sąjungoje jau septynios kandidatės, tiksliau jų žmonės, pritarė stojimui į ES. Tai Malta, Slovėnija, Vengrija, Slovakija, Lietuva, Lenkija ir Čekija. Visose šiose valstybėse referendumai dėl narystės įvyko ir tam pritarė dauguma balsavusiųjų. Iš visų septynių valstybių, kuriose referendumai jau įvyko, išsiskiria Lietuva, kur gegužės 10-11 d. įvykusiame referendume net 91,1 proc. balsavusiųjų pasisakė už narystę Europos Sąjungoje. Pagal pritarimą narystei mus lenkia tik Slovakija, kurioje gegužės 16-17 d. įvykusiame referendume už stojimą į ES pasisakė 92,5 proc. balsavusiųjų. Tačiau Slovakijoje balsuoti atėjo tik 52,2 proc. balso teisę turinčių rinkėjų, o Lietuvoje - 63,4 proc. Tai didžiausias piliečių aktyvumas iš septynių Vidurio ir Rytų Europos valstybių kandidačių.

Beje, prieš referendumą Čekijoje buvo gana nemažai nuogąstavimų dėl jo baigties. Būgštauta, kad Čekijos žmonės gali pasisakyti prieš narystę ES. Tam buvo rimto pagrindo – juk naujasis šalies prezidentas Vaclovas Klausas, vadinantis save dešiniuoju politiku, neslėpė savo priešiško narystei Europos Sąjungoje. Be to, jam pritarė Čekijos komunistai, kurie, skirtingai nuo kitų pokomunistinių valstybių, nepakeitė savo partijos pavadinimo, kaip tai padarė Lietuvos, Lenkijos, Vengrijos, net buvusios Vokietijos Demokratinės Respublikos komunistai – jie pasivadino socialistais, socialdemokratais bei "demokratiniais kairiaisais". Tačiau prezidento V.Klausas ir komunistų lūkesčių dauguma Čekijos gyventojų nepateisino. Iš 55,2 proc. balsavusiųjų už narystę Europos Sąjungoje "taip" pasakė 77,3 proc. Beje, šis referendumas - pirmasis Čekijos istorijoje.

Estijoje referendumas įvyks rugsėjo 14 d., Latvijoje - rugsėjo 20 d. Apklausų duomenys rodo, jog kol kas blogiausia padėtis yra Estijoje, kur narystei link pritari tik 57 proc. rinkėjų, balsuoti prieš - 36 proc. Kitais duomenimis, vadinamųjų euroskeptikų yra net 50 proc. Panaši padėtis ir Latvijoje, kur narystei ES (pagal prognozes) pritarė 56 proc. rinkėjų. Todėl Latvijos valdžia savotiškai apsidraudė ir nusprendė, jog rugsėjo 20-ąją vyksiančiame balsavime esant neigiamam rezultatui bus surengtas papildomas referendumas 2006 metais – kartu su Latvijos parlamento rinkimais.

Vienintelėje iš dešimties kandidačių į ES šalyje Kipre referendumas neįvyks dėl Kipro padalijimo į graikų ir turkų sektorius. Tiesa, Kipre referendumas galėtų būti surengtas, jeigu pavyktų Jungtinių Tautų parengtas Kipro suvienijimo planas. Tačiau kad šis planas gali tapti realybe, beveik niekas netiki.

Nepaisant to, kad naujų valstybių tapimas visateisėmis Europos Sąjungos narėmis – jau beveik įvykęs faktas, pačios ES ateitį gaubia daugybė nežinomųjų. Mat kitų metų pabaigoje, kai narės pretendės jau turėtų tapti tikrosiomis ES narėmis, dabartinė R.Prodžio vadovaujama Europos Komisija galutinai baigs savo darbą, o naujoji bus formuojama pagal visai kitus principus. Jie kol kas nėra aiškūs. Tuo labiau kad 2006 metais turėtų įsigaliooti nauja Europos Sąjungos Konstitucija, kurioje numatytos gana skirtingos nuo dabartinių ES institucijos.

Pamiršti sovietų mirties lageriai

JAV Stenfordo universiteto profesorius M.Mc Faulas įtakingame dienraštyje "The New York Times" paskelbė straipsnį, kad atvykstantys į Rusiją aukšti Vakarų politikai vengia net užsiminti apie baisias sovietinio režimo vykdytas represijas. Profesorius priminė JAV prezidento Dž.Bušo vizitą Lenkijoje, kurio metu jis aplankė Osvencimo nacių koncentracijos stovyklą. Tuomet Dž.Bušas pareiškė, jog visas civilizuotas pasaulis niekada neturėtų pamiršti, kas atsitiko Osvencime. Tuo tarpu kitą dieną lankydamasis Sankt Peterburge Dž.Bušas neišreiškė pageidavimo aplankyti Solovecko salų, kuriose buvo įkurtas pirmas sovietinis GULAG'as. Taip pat nei JAV prezidentas, nei kiti Vakarų lyderiai niekada neprisimena dešimčių milijonų sovietų represijų aukų, kurių buvo kur kas daugiau nei Hitlerio koncentracijos stovyklose. Kito JAV laikraščio "The Washington Post" politikos apžvalgininkė Ane Aplebaum paskelbė knygą "GULAG'o istorija". Autorė pažymėjo, kad ši knyga skirta sovietų koncentracijos stovyklų aukoms. Apžvalgininkai pažymi, kad A.Aplebaum knyga yra kruopštus ir gerai parašytas tyrimas. Joje pateikta daugybė dokumentinių faktų apie siaubingą sovietinių lagerių sistemą. Taip pat knyga liudija, koks žiaurus gali būti ideologizuotas diktatoriškas režimas. Sovietų lageriuose žmonės buvo kankinami ir žudomi pačiais nežmoniškiausiais būdais – jie mirdavo sausakimšuose prekinuose vagonuose, išprievartauti, nuo bado ir šalčio, gyvi sugrauzti uodų. "Tai buvo tokio masto siaubas, kurį Vakarams sunku įsivaizduoti", – rašo A.Aplebaum. Ji taip pat patarė prezidentui Dž.Bušui nusivežti šią knygą į savo rančą ir per vizitus į Rusiją niekada nepamiršti sovietų lagerių aukų ir priminti tai Rusijos prezidentui V.Putinui, tarnavusiam KGB – organizacijoje, kuri tęsė anksčiau GULAG'us valdžiusių tarnybų darbą. Taip pat pažymima, kad dabar Putinas ir Rusijos komunistų partija vykdo kitokią politiką, bet nepadarė nieko, kad būtų įvertintas jų pirmtakų žvėriškumas.

Apskritai pastaruoju metu JAV akademinė visuomenė vis dažniau prabyla apie sovietinį genocidą ir primena, jog mirties lagerius sukūrė ne Hitleris, o Leninas su Stalinu.

Pratęskite "Tremtinio" prenumeratą

Primername: paštas prenumeratą priima tik iki 15 d.
Prenumeratos kaina su pašto paslaugomis:
1 mėn. - 4,80 Lt, 3 mėn. - 14,40 Lt, 6 mėn. - 28,80 Lt,
metams - 57,60 Lt. Vienas "Tremtinio" egzempliorius kainuoja 1,20 Lt. Indeksas – 0117.
Mūsų adresas: "Tremtinys", Laisvės al. 39, 3000 Kaunas, Lietuva.

Ilgų, prasmingų metų

Didžiai gerbiamas Antanai Lukša,

Žmogus nepakartojamas laike, nepakartojamas Žemėje.

Kiekvienas skleidžia savo gyvenime šviesą. Jūsų prasmingi darbai pačia ryškiausia šviesa nušviečia mūsų tėvynę, uždega mūsų širdis.

Nuoširdžiai sveikinu šio prasmingo jubiliejaus bei vardinių progą. Linkiu stiprybės bei ryžto, kuriuo nepaliaujamai mus džiuginate ir įkvepiate sekti Jūsų garbingu pavyzdžiu.

**Pagarbiai -
Andrius Kubilius**

* * *

Sveikiname Lietuvos kari savanorių, dimisijos kpt. Antaną Lukšą-Arūną garbingo jubiliejaus proga, kartu džiaugiamės Tavo, Antanai, reikšmingais Laisvės kovų, politinės, visuomeninės veiklos ir "Girių aido" pasiekimais.

Dar pačioje jaunystėje, beveik prieš 60 metų, siautėjanti atėjų valdžia ir mūsų padangėje besiskleidžianti svetima dvasia paskatino su ginklu rankoje stoti į nelygią kovą. Prisimename, kaip Tu, Antanai, būdamas Tauro apyg. Birutės rinkt. štabo ryšių sk. viršininkas, aktyviai ir sumaniai dalyvavai kuriant Birutės rinktinės kovotojų kuopas Kaune. Tik gaila, kad netrukus mūsų kovinės veiklos planus pakirto čekistai. Po to sekė kankinantys tardymai, katorga.

Šiandien esame laisvi, tačiau žinodami, kad laisvę sunkiau išsaugoti negu iškovoti, turime

Birželio 13-ąją Lietuva švenčia Antanines. Nešini jazminų ir bijūnų puokštėmis kaimynai, giminės, draugai skuba pasveikinti visus Antanus...

Praejusį penktadienį Kauno įgulos karininkų ramovėje gražaus jubiliejaus ir vardinių progą buvo pagerbtas ilgametis LPKTS valdybos pirmininkas Antanas Lukša.

Gausiai susirinkę A.Lukšos bendražygiai, draugai, kolegos ir artimieji nešykštėjo jubiliatui taurių ir pagarbų žodžių, linkėjo sveikatos, neišbarstyti tos užkrečiamos energijos, kurią p. Antanas sugeba perduoti ir jį supantiems žmonėms.

Pirmajam žodis suteiktas Lietuvos kariuomenės karininkui, publicistui ir politologui, ilgą laiką gyvenusiam JAV, o dabar - Lietuvoje, Viliui Bražėnui. Jis, kaip visada, su humoru jubiliatą pasveikino išties šauniai. Pirmasis atkurtos nepriklausomos Lietuvos karo kapelionas, atsargos mjr. kunigas Alfonsas Bulota, Veiverių klebonas Kazimieras Skučas linkėjo A.Lukšai ištvermės ir stiprybės, o Seimo narys LPKTS pirmininkas, dr. Povi-

labai ją saugoti.

Tu, Antanai, esi laisvės saugotojas. Tad ir toliau būk mūsų vedlys. Ilgų, prasmingų ir saulėtų metų!

**Kariai savanoriai, dim. ltn.:
Algirdas Pečiukaitis-Putinas,
Jonas Poškus-Rolandas,
ir karys savanoris
Edvardas Svilainis-Dulkė**

las Jakučionis viso kolektyvo vardu parafrazavo jubilato taip mėgiamą frazę: "Ir ateityje, Antanai, laikykim frontą!" Kad neprailgtų kalbos ir linkėjimai, jas keitė dainų posmai. Lietuvos vietinės rinktinės tarybos pirmininkas ir ilgametis choro vadovas Antanas Paulavičius pakvietė ir jubiliatą kartu su "Girių aido" dainininkais padainuoti apie Lietuvos partizanus. Be skambaus Antano Lukšos balso, kažin ar būtų taip darniai nuskambėję dainų posmai.

Kauno vicemeras, Tėvynės sąjungos Kauno aps. koordinacinės tarybos pirm. Kazimieras Starkevičius jubiliatui įteikė plieno kardą, kurį jam perdavė šios partijos pirmininkas Andrius Kubilius ir prof. Vytautas Landsbergis (jie šventėje dėl tarnybinių reikalų negalėjo dalyvauti). Jubiliatą sveikino Kauno savivaldybės tarybos narys, Sveikatos apsaugos komiteto pirmininkas prof. Arimantas Dumčius, Kauno rajono savivaldybės tarybos narys, Garliavos J.Lukšos gimnazijos direktorius Vidmantas Vitkauskas, filmo "Vienui vieni" prodiuseris Vytautas Vi-

limas ir kiti. Kauno įgulos karininkų ramovės vardu sveikinimo žodį tarė ir renginį vedė ramovės viršininkas mjr. Gediminas Reutas, mjr. Arūnas Stašaitis, DLK Birutės karininkų šeimų moterų draugijos narės. Tačiau patys maloniausi žodžiai - pasakyti iš jaunų širdžių - vaikaičių Godos ir Simono linkėjimai. Kas gali būti maloniau už vaikų nuoširdumą? Palinkėti laimės, pasveikinti į šventę atvyko ir artimiausi A.Lukšos giminaičiai - vyriausiasis sūnėnas Algimantas Tūtlys, krikštasūnis gydytojas Skirmantas Kuraitis. Tarp linkėjimų ir nuoširdžių sveikinimo žodžių įsiliedavo daina.

Dainavo Nacionalinio operos ir baletų teatro solistas prof. Vincentas Kuprys ir operos solistas Gintaras Liaugminas, jiems akompanavo koncertmeisterė doc. Melita Diamandidi-Kuprienė.

Į Kauno LPKTS būstinę vis dar skrieja sveikinimo telegramos. Jubilatas jas skaito ir, kaip pats sako, atsidžiaugti negali, kad tiek draugų ir bičiulių turįs...

**Jono Ivaškevičiaus nuotr.
Jubilato rankose ką - tik įteiktas kardas**

Tragiškasis birželis

(atkelta iš 1 psl.)

Jai, kaip ir daugumai susirinkusiųjų, nepatiko tai, kad visai šalia Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelio esančioje Vienybės aikštėje tuo pačiu metu vyko ir jaunimo gatvės krepšinio varžybos. "Visai kaip sovietmečiu..." - girdėjosi nuoskaudos kupinos ir kitų minėjimo dalyvių replikos. Buvęs tremtinys istorikas P.Meškauskas kritikavo dabartinę valdininkiją, vardijo blogybes. Liūdnas dalyvių širdis giedrino Kauno buvusių tremtinių choro "Ilgesys" dainos (vad. B.Paulavičienė).

Po minėjimo Karo muziejaus sodelyje buvę tremtiniai

ir politiniai kaliniai vyko į Kauno geležinkelio stotį - vietą, kur prasidėjo jų baisioji kelionė į nežinią, į svetimą kraštą, ir prie Lietuvos kančių memorialo Petrašiūnų kapinėse. Lietuvos liaudies buities muziejuje, Rumšiškėse, prie žeminės, buvo susirinkusi Lapteviečių brolija. Gedulo ir vilties dienos renginiai baigėsi šv. Mišiomis ir susikaupimo valanda Prisikėlimo bažnyčioje su Vytauto Didžiojo bažnyčios chorą "Cantate Domino" (vad. R.Daugėla) ir aktoriumi E.Stanciku bei koncertu IX forto muziejaus salėje.

Irma MINSKIENĖ

Minėjimas Rokiškyje

Gedulo ir vilties diena Rokiškyje prasidėjo šv. Mato bažnyčioje. Šv. Mišias aukojo kan. J.Jonulis, giedojo Rokiškio buvusių tremtinių choras (vad. V.Dilienė). Po šv. Mišių su vėliavomis eisena pasuko į Vytauto g., prie memorialo "Iš tremties negrįžusiems".

Minėjimą pradėjo Rokiškio r. meras E.Vilimas. Kalbėjo Seimo nariai J.Korenka, V.Saulis, istorikas A.Kazulėnas. Jie prisiminė prieš 62 metus Lietuvą apėmusį siaubą. Iš Rokiškio buvo ištremta per 300 šeimų, daugiau nei 1000 gyventojų, tarp jų 58

mokytojų šeimos. Mažai jų sugrįžo į Lietuvą.

Minėjimą tęsė tremtinių choro atliekami kūriniai, Pandėlio mokyklos mokytojų ir moksleivių poezijos kompozicijos.

Dalyvavo 4 šaulių kuopos (vad. S.Zokas), šauliai, buvę tremtiniai, konservatoriai, svečiai iš kitų seniūnijų. Gaila, kad dalyvavo tik Pandėlio mokyklos mokytojai ir mokiniai. Jie atvažiavo 25 km, o Rokiškio mokytojai nepanoro ateiti kelių šimtų metrų...

Feliksas MAŽEIKIS
Autoriaus nuotr.

Rokiškyje, prie paminklo "Iš tremties negrįžusiems"

Uostamiestyje

Gedulo ir vilties dieną minėdami klaipėdiečiai prisiminė skaudžius sovietinės okupacijos metais patirtus įvykius. LPKTS Klaipėdos skyrius birželio 14 d. pakvietė buvusius politinius kalinius ir tremtinius bei miesto gyventojus į pagrindinę H.Manto gatvę. Šventinė eisena pasuko į S.Daukanto g., kur šalia Tautos kančios paminklo buvo aukojamos šv. Mišios.

Klaipėdos universiteto Menų fakulteto koncertų salėje buvo surengtas koncertas Birželio 14-ajai paminėti.

Žmonės prisiminė anų dienų įvykius, kai sovietinio genocido aukomis tapo kas ketvirtas Lietuvos gyventojas. Buvęs 1941-ųjų tremtinys Z.Vencevičius sakė niekada nepamirš to, ką tada teko iškęsti.

Mūsų inf.

Partizanų kovų keliais

Pagerbdami didvyriškas kovas ir prisimindami drąsius tautiečius mes, Marijampolės skautai, nusprendėme prisijungti prie Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Marijampolės sk. tarybos narių ir gegužės 27 d. vykome aplankyti bei sutvarkyti partizanų kovų, žūties bei palaidojimo vietose esančių paminklų.

Kelionės organizatorius – Suvalkijoje kovojusios Tauro apyg. Natangų būrio partizanas, LPKTS Marijampolės sk. tarybos pirm. V.Raibikis mums pasakojo: “Tekėdamas laikas vis labiau atitolina žūtbutinių kovų už Lietuvos laisvę metus. 1940–1990 m. sovietinė okupacija įrašė tragiškiausius puslapius Lietuvos istorijoje.” Kolonistai siekė sunaikinti lietuvių tautą. “Tačiau neįmanoma sunaikinti tautos, kol gyva istorinė atmintis”, – sakė V.Raibikis.

Pirmasis mūsų aplankytas paminklas – Raišupių kaime. Šioje vietoje 1947 07 30 žuvo šeši Geležinio Vilko rinkt. partizanai. Sutvarkę paminklų aplinką, visi susikaupėme, pagerbėme žuvusius partizanus giesme “Marija, Marija” ir išvykome toliau.

Igliškėliuose buvo išniekinta ir užkasta keturiasdešimt 1945–1947 m. žuvusių partizanų ir viena mergina. Taip pat buvo atvežti ir užkasti šeši Raišupio k. žuvę partizanai. 1989 m. jų palaidoti garbingai palaidoti Marijampolės partizanų memoriale. V.Raibikis pasakojo apie sovietų žiaurumą, kuriam nebuvo ribų. 1945 m. balandžio 13–25 d. Marijampolės aps. partijos komiteto sekretoriaus Naudžiūno prašymu buvo įvesta pasienio kariuomenė. Ji turėjo padėti įtvirtinti sovietų valdžią Lietuvoje (ypač kaimuose), įgašdinti vietinius gyventojus ir surinkti daugiau žinių apie partizanus. Ši kariuomenė ėmė siautėti valsčių teritorijose. Vien tik balandžio 13 d. buvo nušauti trisdešimt du beginkliai vyrai nuo 15 iki 70 m. Klaikiai atrodė Beliūno raistas balandžio 25-ąją po kovos. Sovietų kareiviai visiems žuvusiems partizanams jau buvo numovę kruvinus batus, iškraustę kišenes. Kalvelė buvo nusėta tuščiomis šovinių tūtelėmis. Dvidešimt trims partizanams rytas išaušo paskutinį kartą.

Mąstydami apie žiaurius

įvykius patraukė Mikališkių kaimo link. Ten stovi kopytėlė, o šalia jos palaidoti dvidešimt keturi partizanai. Sutvarkėme kapavietę, kopytėlę, pasodinome gėlių.

Apšrutų k. pastatytas paminklas, skirtas žuvusiam Geležinio Vilko būrio vadui Klemensui Simonaičiui-Girininkui. Iš čia patraukėme į Miknonių k., kur Vinco Stalaliaus sodyboje 1952 12 12 išduoti žuvo keturi partizanai. Jie buvo nukauti NKVD pareigūnų, apsimetusiu partizanais.

Priešpaskutinė aplankyta vieta – Skardupių k. esantis paminklas, pastatytas Tauro apyg. 50-mečio proga. Šiuo metu jį prižiūri Julija Stankevičienė.

Galiausiai nuvykome į žinomą ir lankomą vietą – prie paminklo Liepėnų k., Marijampolės poilsio zonoje.

LPKTS Marijampolės sk. tarybos nariai padėkojo Marijampolės skautams už pagalbą. Tarybos pirmininkas V.Raibikis įteikė skautų vadovei Audronei Levickienei savo parašytą knygą ir atsiveikinome.

Skautės
Loreta RIMAVIČIŪTĖ
ir **Agnė VENCLAUSKAITĖ**

LKKAS veiklos penkmetis

Birželio 7 d. savo veiklos penkmetį paminėjo Lietuvos kariuomenės karininkų, žuvusių nuo sovietinio ir nacistinio genocido, artimųjų sąjunga (LKKAS). Šv. Arkanĝelo Mykolo (Iĝulos) bažnyčioje šv. Mišias aukojo ir organizacijos vėliavą pašventino mons. A.Svarinskas. Kauno Iĝulos karininkų ramovėje tylos minute pagerbti žuvusius nuo genocido karius ir Amžinybėn išėjusius LKKAS narius pakvietė sąjungos sekretorius V.Zabielskas. Prie Nežinomojo kario kapo išneštos gėlės – simboliškai pagerbti visi žuvusieji Lietuvos Laisvės gynėjai.

Visą Tėvynės gyvavimo tūkstantmetį privalėjome gintis. Kad šiandien kalbame lietuviškai, tai nuopelnas tų, kurie matomuose ir nematomuose frontuose kariavo už mūsų tautos išlikimą, kalbėjo LKKAS pirm. dr.V.Jasulaitis.

Prieš penketą metų įkurta visuomeninė organizacija – LKKAS užsibrėžė pagrindinę tikslą: prikelti iš užmaršties Lietuvos karininkų vardus, objektyviai įvertinti jų patriotizmą bei pasiaukojimą, nušviesti nuopelnus kuriant ir organizuojant kariuomenę ir išleisti daugiatomę (10 tomų) enciklopediją “Lietuvos kariuomenės karininkai 1918–1953”. Šiuo metu išleisti du enciklopedijos tomai. 2006 m. šis dokumentinis paminklas Lietuvos karininkijai turėtų būti baigtas. Dr. V.Jasulaitis leidinio rengėjų vardu dėkojo Lietuvos nacionalinio muziejaus, Lietuvos centrinio valstybinio archyvo, LGGRTC, Lietuvos ypatingojo archyvo, KAM vadovams ir darbuotojams, DLK Birutės karininkų šeimų moterų draugijai, LAKS – visiems, padėjusiems rinkant archyvinius duomenis, o ypač JAV, Kanadoje, Vokietijoje, Australijoje gyvenantiems lietuviams – leidinio mecenatams, padengusiems visas enciklopedijos leidybos išlaidas. (Iš valstybės biudžeto paramos nesulaukta).

Tačiau norint surinkti išsamius duomenis apie Lietuvos kariuomenės karininkus bei

pokario rezistencijos dalyvius – partizanų karininkus negalima apsieiti be karininkų šeimų ir jų artimųjų pagalbos, kurie daug nuotraukų, dokumentų, biografinių duomenų turi sukaukę savo asmeniniuose archyvuose. Todėl LKKAS pirm. dr. V.Jasulaitis kvietė gausinti organizacijos gretas, pateikti turimus duomenis ir dar uoliau ir sparčiau dirbti.

Šventėje dalyvavo daug LKKAS narių bei garbingų svečių.

LKKAS veikla ir enciklopedija “Lietuvos kariuomenės karininkai 1918–1953” žinoma visame pasaulyje, kur tik gyvena lietuviai, kam svarbi Lietuvos istorija, sakė sąjungos atstovas JAV ir Kanadoje J. Variakojis.

Lietuvos Jono Žemaičio karo akademijos viršininko pav. plk. A.Dudavičius prisiminė pirmuosius atkurtos nepriklausomos Lietuvos kariuomenės formavimo metus ir dėkojo tarpukario Lietuvos karininkams ir pokario rezistencinės kovos dalyviams – partizanams už pateiktus patarimus tuo sunkiu laikotarpiu, dar kartą pabrėžė LKKAS veiklos svarbą sudarant enciklopediją, skirtą Lietuvos karininkijai – mūsų visuomenės daliai, skaudžiausiai nukentėjusiai nuo genocido. Šis leidinys prisidės formuojant šiuolaikinio Lietuvos karininko asmenybę – stiprios dvasios, gerai žinantį Lietuvos istoriją, išsilavinusį, mokantį bendrauti ir bendradarbiauti su visais visuomenės sluoksniais, savo tėvynės patriotą.

Kūrybinės sėkmės įgyvendinant svarbų Lietuvos istorijos projektą LKKAS pirmininkui ir nariams linkėjo Kauno vicemeras K.Kuzmickas, KAM plk. lt. R.Liutvinas, LAKS pirm. S.Knezys, Lietuvos garbės konsulas Kalifornijoje V.Čekanauskas ir B.Čekanauskienė, kpt. A.Dagys

Šventės dalyviai klausėsi iškilmingo koncerto, kurį surengė Kauno muzikos ansamblis “Ainiai”, solistai J.Janušaitis ir Č.Nausėda.
Dalia MACIUKEVIČIENĖ

LPKTS Marijampolės sk. tarybos nariai ir skautai

“Saulėlydžio skiautės”

Anykščiuose gyvenanti Janina Cibienė išleido poezijos ir prisiminimų knygelę “Saulėlydžio skiautės”. Pirmoje dalyje išspausdinti prisiminimai, iš kurių niekaip neišbrauksi tremtyje praleistų metų: sunkaus priverstinio darbo, skurdžios buities, sutiktų gerų ir blogų žmonių. Antroje dalyje – sielos balsas, išreikštas eilėmis. Ketureiliai

apie vienetę, viltį, jaunystės godas ir laiko tėkmę. “Jau aušta rytas. Miesto triukšmas/ Į vidų veržias pro plyšius, /Nuo stogo apsnigto vėjelis / Dar paberia baltus pūkus” (eil. “Laikas”). Išspausdinti 86 eilėraščiai, kviečiantys džiaugtis gyvenimu, neminėti sunkios praeities, tikėti šviesia diena. O jei mus aplanko visos vienodos dienos,

Naujos knygos

poetė moka padėkoti ir už kasdienybę. “Dėkoju, Viešpatie, už šio gyvenimo stebuklą”, rašo viename savo eilėraščių J.Cibienė.

“Saulėlydžio skiautės” – penktoji autorės knyga. “Svajojau, kad kiekvienas, kuris ją skaitys, čia ras savo minčių, savų jausmų ir išgyvenimų” – sako J.Cibienė.

Asta ŠAUKĖNAITĖ

LKKAS maloniai kviečia visus, turinčius dokumentines ar vaizdines medžiagas apie Lietuvos kariuomenės karininkus, ypač – apie pokario ginkluotojo pasipriešinimo dalyvius, turinčius karininko laipsnį, prisidėti prie daugiatomės enciklopedijos “Lietuvos kariuomenės karininkai 1918–1953” rengimo. Rašykite Vytautui Jasulaičiui, P.Vileišio g. 14-5, Vilnius LT-2055. Tel. (8-5) 2344134. Arba Astai Rėklaitytei, Kačanausko g. 18-7, Kaunas. Tel. (8-37) 734218, (8-652) 94228.

Rimvydas RACĖNAS

Lietuvių kapinės Kožime

Jas man 2002 metais parodė Intos kraštotyros muziejaus darbuotojai. Tai už poros kilometrų nuo gyvenvietės, kitapus Pečioros geležinkelio, buvusios nemažos lagerio kapinės, kurių viename kampe buvo laidojami lietuviai, gyvenę tremtyje.

Vietiniai šias kapines, kaip ir Igarkoje, vadina lietuviškomis. Lietuvių, matyt, būta nemažos kolonijos, nes laidojimo vietų apie 20. Kapinės visiškai apleistos, apaugusios aukšta žole ir jaunuo lynu. Visi kryžiai ir tvorelės

tų užmegzti ryšius su buvusio Kožim Rudniko lagerio kaliniais lietuviais, ten gyvenusiais tremtiniais ir pas juos atvykusiais gyventi šeimos nariais iš Lietuvos. Atsiliepkite, kas galite. Išsamesnę informaciją gausite iš šių eilučių autoriaus.

Senosios Intos kapinės

Teko lankytis Intos senosiose, Rytinėse, kapinėse. Jose jau nelaidojama. Čia stovi lietuviškas ir netoliese išpuodingas latviškas paminklas mirusiems kaliniams. Aplink

Lietuvių kapai Intos Rytinėse kapinėse. 2002 liepos mėn.

supuvę ir išvirtę, lentelių su pavardėmis seniai nėra. Kad tai buvo katalikiški kryžiai, galima spėti iš jų konfigūracijos. Išliko keli betoniniai ir geležiniai (piramidė) antkapiai. Pavardės įskaitomos: Liudvikas Butautas (1906-1961), Stasys Kirsgalvis, Stanislovas Baltramiejūnas (1915-1953). Esant geram apšvietimui, galima įžiūrėti lagerinius palaidojimus. Jų yra šešios eilės po 15-20 įdubimų žemėje. Visa buvusių kapinių aplinka niūri ir slegianti. Išlikę lietuviški antkapiai ir padėjo identifikuoti Kožimo lagerio kapinių vietą. Kad ne jie, šias kapines būtų ištikęs visų buvusių lagerių kapinių likimas - būtų dingusios nuo žemės paviršiaus be ženklų.

Intos kraštotyros muziejaus darbuotojų pastangomis Kožimo kapinės bus pažymėtos atminimo ženklu - akmeniu kaip istorijos paminklas.

Atminimo ženklą ketinama pastatyti ir atidengti šią vasarą. Į atidengimą kviečiami ir atstovai iš Lietuvos. Muziejaus darbuotojai norė-

Paminklas žuvusiems lietuviams Rytinėse kapinėse

lietuvišką paminklą spiečiasi daug lietuviškų kryžių ir plokščių betoninių antkapių, muziejaus darbuotojų duomenimis - apie 60. Kitame kapinių kampe yra dar apie 30 lietuviškų kapų. Jie apiešti, apaugę aukšta žole, jaunuo lynu. Nuo visų paminklų nuplėtos lentelės su pavardėmis (prieš 10 metų jų dar

buvo). Latvišką paminklą prižiūri užsilikęs Intoje latvis, lietuviškas (autorius Jonas Juodišius, statytojas Gediminas Trakimas) - neprižiūrimas. Laimė, apie jį akmenimis išgrįsta nedidelė aikštelė, tad žolė jo neužgožia.

Šio paminklo priežiūrą bandoma organizuoti, o kapų vaizdas apgailėtinas. Reikėtų šiuos kapus tvarkyti, nes čia palaidoti atkakliausi rezistentai.

Intoje yra dar vienos kapinės, vietinių vadinamos "Na pervom gornom", kuriose palaidoti lietuviai. Išvežus Rimkaus palaikus, jam pastatytas išpuodingas metalinis kapo kryžius aptvarkytas, pritvirtinta metalinė lentelė, aptverta grandinėmis. Šis kryžius - tarsi simbolinis paminklas čia palaidotiems lietuviams. Jį, kaip ir paminklą Rytinėse kapinėse, pašventino mons. K. Vasiliauskas, kadaise kalėjęs Intos lageriuose. Šiuo metu kapinės užlietos vandeni (čia tyvuliuoja didžiulis 1,5 m gylio ežeras). Paminklinio kryžiaus kyšo tik viršūnė.

Lietuvos valstybė organizuoja memorialinių paminklų priežiūrą. Apie tai rašiau "Tremtynėje". Privačių kapų, kur išlikę stambesni jų masyvai, priežiūra turėtų rūpintis patys buvę tremtiniai ir politiniai kaliniai. Dar ne vėlu LPKTS skyriuose įsteigti atitinkamas sekcijas, juose suburti veiklius žmones, kaupti lėšas ir reikėtų savo atstovus artimųjų kapų tremties vietose tvarkyti. Į šį darbą reikėtų įtraukti jaunimą, ir visai nebūtina tremtinių palikuonis.

Pavyzdį galėtų parodyti intiečiai, kurių Lietuvoje dar yra nemažai. Kelionė ne tokia ir brangi, kaip daugelis mano. Nuvykti į Intą ir grįžti atgal vagone su miegamosiomis vietomis vienam žmogui kainuoja apie 400 litų.

Organizuota lietuviškų kapinių priežiūra vietinių žmonių akyse labai pakeltų Lietuvos prestižą. Mūsų jaunimui tai būtų gera patriotizmo pamoka.

Autoriaus nuotr.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Rapolas Morkūnas 1927-2003

Gimė Juodžiūnų k., Lyduokių valsč., Ukmergės aps. Pirmą kartą suimtas 1945 m., nuteistas 6 m. Kalėjo Vorkutos lageryje, tačiau kaip nepilnametis buvo paleistas. 1946 m. grįžęs į Lietuvą toliau tęsė kovą Plieno rinkt. būryje, Ukmergės aps. 1947 m. vėl suimtas, nuteistas 10 m. kalėjimo ir 5 m. tremties. Kalėjo Magadano sr. lageriuose. 1955 m. atvyko į Igarką, kur buvo išstremti tėvai ir brolis. 1957 m. Igarkoje vedė tremtinę. 1958 m. grįžo į Lietuvą. Iki pensijos dirbo Kauno durpynų statybos valdyboje. Buvo LPKTS Kauno sk. narys. Suteiktas kario savanorio statusas ir apdovanotas Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu.

Palaidotas Petrašiūnų kapinėse.

LPKTS Kauno skyrius

Boleslovas Žukauskas 1915-2003

Gimė ir augo Andrioniškio bažnytkaimyje, Anykščių r. 1949 10 29 išduotas velionio sodyboje buvęs bunkeris, kuriame buvo Aukštaitijos partizanų štabas. Boleslovas suimtas. Nuvežtas į Kauno saugumą, nuteistas 25 m. griežtojo režimo lagerio ir 5 m. tremties. Kalėjo Vorkutos lageryje. 1956 m. grįžo į Lietuvą. Gyveno Anykščiuose.

Palaidotas Anykščių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame sūnų su šeima.

LPKTS Anykščių skyrius

Gražina Monika Žibūdaite 1944-2003

Gimė Lazdijų r., Kapčiamiesčio apyl., Menciškės k., pasiturinčio ūkininko šeimoje. Būdama mažametė kartu su tėvais išstremta į Sibirą. Grįžusi gyveno Kapčiamiestyje.

Nuoširdžiai užjaučiame seseris ir artimuosius.

LPKS Lazdijų skyrius

Bronė Pivoriūnaitė 1918-2003

Gimė Anykščių r., Svėdasuose. Kaip partizanų ryšininkė areštuota 1949 m. Grįžusi iš įkalinimo vietos 1956 m. apsigyveno Biržuose.

Nuoširdžiai užjaučiame artimuosius.

LPKTS Biržų skyrius

Irena Gasiūnaitė- Gedaminskienė 1936-2003

Gimė Biržų r., Urboniškių k. 1949 m. kartu su tėvais išstremta į Irkutsko sr., Taišeto r. 1956 m. grįžo į Lietuvą, sukūrė šeimą.

Nuoširdžiai užjaučiame gimines ir artimuosius.

LPKTS Biržų skyrius

Ona Kuncaitienė 1906-2003

Gimė Marijampolės aps., Remargių k., ūkininkų šeimoje. 1940 m. ištekėjo. 1948 05 22 išstremtos 2 mažametės jos dukros su seneliu į Nižnij Ingašo r. 1948 06 13 senelis mirė. Dukros pateko į prieglaudą. Ona su vyru trėmimo metu pabėgo. Ji tą patį rudenį nuvažiavo į Sibirą, pas vaikus, kur buvo suimta ir palikta tremtyje. 1957 m. grįžo į Lietuvą. Dirbo kolūkyje.

Palaidota Paežeriuose.

Elena Variakojienė 1916-2003

Gimė Biržų r., N. Radviliškio mstl. 1949 m. kartu su vyru ir mažamečiais vaikais išstremta į Irkutsko sr., Zimos r. 1958 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno Biržuose.

Nuoširdžiai užjaučiame vyrą, vaikus ir artimuosius.

LPKTS Biržų skyrius

Skelbimai

Birželio 21 d. (šeštadienį) Vieciūnų k. (6 km nuo Daugų) bus atidengtas ir šventinamas paminklas paskutiniams Lietuvos partizanams, žuvusiems Alytaus r. 11 val. šv. Mišios Daugų bažnyčioje. Po to vyksime į jų žūtis vietą – Vieciūnus.

Birželio 21 d. Rumšiškėse įvyks tradicinis kolymiečių suvažiavimas. Pradžią 11 val. Rumšiškių kultūros rūmuose. 13 val. Lietuvos liaudies buities muziejaus koplyčioje pamaldos už Kolymoje žuvusius ir vargusius. 14 val. bendra dalyvių popietė Kultūros rūmuose.

10 val. į Rumšiškės vyks autobusas iš "Kalnietų" stotelės (ties buvusiu "Kauno" kino teatru).

Birželio 21 d. 13 val. Širvintų r. Čiobiškio sen. bus šventinami skirtingose vietose žuvusiems partizanams pastatyti obeliskai. Dalyvaus svečiai iš Vilniaus, kariškiai.

Birželio 21 d. Gargžduose įvyks Žemaitijos tremtinių chorų šventė, skirta Gargždų miesto 750 m. jubiliejui ir klubo "Tremtinys" 15 metų įkūrimui.

14 val. šv. Mišios Gargždų bažnyčioje. 15 val. eisena į Minijos slėnį. 16 val. chorų šventė Minijos slėnyje. 19 val. Darbėnų kaimo kapelos koncertas.

Kviečiame tremtinius, gyvenusius Krasnojarsko kr., Kiežmos r., Baltūrinio gyvenvietėje, į susitikimą, kuris įvyks birželio 22 d. Gargžduose. 12 val. šv. Mišios Gargždų bažnyčioje. Po to pabendrausime "Kranto" vid. mokykloje.

Birželio 28 d. (šeštadienį) 12 val. kviečiame į Pakruojo r., Kreivakiškio dvarelį (kelyje Pakruojis-Šeduva), LPKTS jaunosios kartos sąskrydį. Kartu su LPKTS Pakruojo skyriumi paminėsime 1948 m. trėmimo 55-metį. Dvarelio koplyčioje bus aukojamos šv. Mišios.

Kviečiame dalyvauti visų LPKTS skyrių narius, ypač jaunąją kartą.

Nuo gegužės 29 d. LPKTS būstinėje (Laisvės al. 39), 1 kabinete, nemokamai konsultuos vidaus ligų gyd. Valerija Davidavičienė ir ausų, nosies, gerklės ligų gyd. Irena Pajarskienė. Pirmadieniais – 14-16 val., penktadieniais – 9-12 val.

Kauno Jono Jablonskio prad. mokyklos, "Aušros" (berniukų ir mergaičių), "Saulės" (VIII), Jėzuitų (IX), Stepono Dariaus ir Stasio Girėno (IV), Vinco Kudirkos (V) gimnazijų muziejai kaupia duomenis apie mokytojus ir moksleivius – pasipriešinimo okupantams dalyvius. Prašome buvusius sukilėlius, partizanus, "plechavičiukus", pogrindininkus, politinius kalinius, Sibiro tremtinius, nacių kacetų kalinius atsakyti į klausimus ir atsiųsti 2 nuotraukas (9x13 cm). Drauge tiksliname šių mokyklų auklėtinių – pasmerktųjų gete – likimą (žuvo, išliko, slapstėsi).

Klausimai: 1. Rezistentas (tremtinio) vardas, pavardė. 2. Gimimo (ir mirties) metai ir vieta. 3. Kur ir kada mokėsi. 4. Kurioje veikloje dalyvavo (nukentėjo).

Siųsti Jonui VENCKEVIČIUI, Aušros g. 40-18, LT-3005 Kaunas. Tel. (8-37) 732594.

Sveikiname

Sveikiname karį savanorį Joną GRIGĄ-KARVELĮ, sulaukusį garbingo 90 metų jubiliejaus, linkime stiprios sveikatos, daug saulėtų dienų ir tolesnio laimingo gyvenimo.

Jonas Grigas gimė 1913 06 22 Kabelių k., Varėnos r., ūkininko šeimoje. Prasidėjęs mobilizacijai J. Grigas ir dar 10 jaunų Kabelių kaimo vyrų įsirengė miške tris slėptuves. 11 vyrų grupei vadovavo lenkų kariuomenėje tarnavęs puskarininkis Andrius Valentukevičius-Bijūnas. 1944 m. pradėjo vadovauti į Kabelių girininkiją atvažiuojančiam dirbti buhalteriu plk. Juozas Vitkus-Kazimieraitis. Kazimieraitis savo ryšininku pasirinko Joną Grigą, kuris vėliau vykdė visus vado uždavimus.

1945 m. lapkričio mėn. J. Grigas vykdamas kovinę uždutį pateko į pasalą ir buvo suimtas. Nuteistas 10 m. Kalėjo Karagandos lageriuose. Žmoną su dviem mažametėmis dukrelėmis ir jo motina taip pat išvežė į Sibirą. Po 12 metų grįžo į Lietuvą, tačiau gimtinėje neregistravo. Teko klaidžioti po visą Lietuvą. Gyveno kelerius metus Kretingos rajone, vėliau – Merkinėje ir nuo 1989 m. gyvena Kabelių kaime.

J. Grigas yra sąžiningas, taurios sielos žmogus. Aktyvus mūsų skyriaus narys, nuolat dalyvauja renginiuose. Yra guvus, šviesios atminties. J. Grigas pastatė koplytstulpį vadams – Kazimieraičiui ir Bijūnui, kryžių žuvusiems bendražygiams – broliams Mozukams ir Suraučiui.

LPKTS Varėnos sk. taryba

Dėkojame

Nuoširdžiai dėkojame LPKTS Panevėžio ir Vilniaus skyrių nariams, padėjusiems ir užjautusiems sunkią netekties valandą mirus mūsų mamai, buvusiai tremtinei Elžbietai Gvazdauskienei.

Apolonija Paskačimienė, Petras, Jonas ir Antanas Gvazdauskai

Užjaučiame

Nuoširdžiai užjaučiame LPKTS Vilniaus sk. pirmininką, Vilniaus apskrities koordinatorių

Petrą GVAZDAUSKĄ dėl motinos mirties.

LPKTS valdyba,
LPKTS Vilniaus skyrius

Patikslinimas

Birželio 12 d. "Tremtinys" Nr. 24 (553), I. Vėgelytės straipsnyje "Daromos paslaugos omonininkams", 2 ir 3 psl., vietoj paminėtos pavardės prokuroras Klimavičius turi būti prokuroras Kliunka.

Atsiprašome prokuroro ir skaitytojų.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Stasys Šakalys
1930-2003

Gimė Skuode, vėliau persikėlė į Gintališkės k., Plungės r. Baigęs Platelių progimnaziją mokėsi Salantų gimnazijoje. Už dalyvavimą pogr. organizacijoje "Žalioji ranka" 1948 06 11 areštuotas, nuteistas 10 m. lagerio. Kalėjo Intos lageriuose, Komijoje. Paleistas 1956 m. Grįžo į Skuodą. Baigė vakarinę vid. mokyklą. 1958 m. vedė, išvyko į Svėdasus. Dirbo tekintuju. 1960 m. atvyko į Mažeikius. Neakivaizdiniu būdu baigė Šiaulių politechnikumą. Užaugino sūnų. Palaidotas naujosiose Mažeikių kapinėse, Geidžių k. Užjaučiame žmoną ir sūnų.

LPKS Mažeikių skyrius

Vytautas
Žukauskas
1926-2003

Gimė Švitriškių k., Kelmės valsč., Šiaulių aps. Mokėsi Kelmės gimnazijoje. 1948 05 22 ištremtas su tėvais į Irkutsko sr., Zimos mst. Ten vedė likimo draugę. 1957 m. grįžo į Lietuvą. Apsigyveno Panevėžyje. Dirbo siuvinimo fabrike. Užaugino du sūnus. LPKTS Panevėžio sk. narys nuo 1991 m.

Amžinojo poilsio atgulė Šilaičių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną Aldoną, sūnus, artimuosius.

LPKTS Panevėžio skyrius

Zigmas
Giedraitis
1924-2003

Gimė Butkaičių k., Jurbarko r. Brolis Antanas pasitraukė pas partizanus, žuvo 1945 m. Visa šeima rėmė partizanus. 1948 m. Zigmas areštuotas, kalintas Raseinių, Kauno, Vilniaus kalėjimuose. Nuteistas kalėjo Mordovijos ir Karagandos lageriuose. Atlikęs bausmę gyveno tremtyje, Irkutsko sr., Taišeto r., kur 1949 m. ištremtas ir jo tėvas (1956 m. mirė). Zigmas tremtyje sukūrė šeimą, gimė duklė ir sūnus. Į Lietuvą grįžo 1959 m., apsigyveno Jurbarko r., dirbo kalviu Šaltuonos kolūkyje, vėliau persikėlė į Gegužės 1-osios kolūkį.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną ir vaikus.

LPKTS Jurbarko skyrius

Alfonsas Vala
1912-2003

Gimė Užubalių vienkiemyje, Subačiaus valsč., Panevėžio aps. 1941 m. su šeima ištremtas į Altajaus kr. 1946 m. slapta grįžo į Lietuvą, bet 1947 m. suimtas ir nuteistas kalėti bei tremčiai. Į Lietuvą grįžo 1957 m., gyveno Anykščių r., Vašuokėnų k.

Palaidotas Umėnų k. (prie Troškūnų) kapinaitėse.

Romualdas
Giečevskis
1926-2003

Gimė Vilniuje. 1945-1948 m. kalėjo Saratovo, Kutaisio ir Astrachanės lageriuose. Grįžęs mokėsi Vilniaus aukštesniojoje technikos mokykloje. Po to dirbo ir neakivaizdiniu būdu studijavo Leningrado energetikos institute. Nuo 1952 m. dirbo Vilniaus kaimo elektrifikacijos valdybos trešte. Nuo 1958 m. – "Elektromontažo" tresto vyr. inžinierius. Nuo 1971 m. iki pensijos – "PDV-9" vyr. inžinierius. Buvo aktyvus Lietuvos Sąjūdžio narys, LPKTB Vilniaus sk. tarybos narys, padalinio seniūnas.

Palaidotas Vilniuje, Rokantiškių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, dukrą, brolių, vaikaičius ir artimuosius.

LPKTB Vilniaus skyrius